

HPC ZETTEN

2024-2025

STUDIEGIDS HAVO 4

HPC Zetten

WWW.HPC-ZETTEN.NL

VOORWOORD

Beste leerling,

Voor je ligt de “studiegids 4 havo 2024-2025”. Het is een naslagwerk met informatie over de gang van zaken in het pre-examenjaar. In 4 havo leg je de basis voor 5 havo. Heb je na het lezen van deze gids toch nog vragen kom dan naar kamer 111, of stel ze aan je coach.

Namens alle docenten en teamcoördinatoren van het bovenbouw havo/vwo team wens ik je veel succes dit schooljaar!

Hartelijke groet,

Coen Oosterbroek
Teamleider havo/vwo bovenbouw

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1 - DATUMLIJST.....	1
HOOFDSTUK 2 - STUDEREN IN DE BOVENBOUW.....	4
2.1 Flexibel rooster.....	4
2.2 Teamcoördinator.....	4
2.3 Toetsweken.....	4
2.4 Herkansingen toetsen toetsweek.....	5
2.5 ziekmelden bij een SE toets.....	5
2.6 Inleveren/te laat inleveren.....	5
2.7 Examenvakken.....	5
HOOFDSTUK 3 – LOOPBAANORIENTATIE.....	6
HOOFDSTUK 4 - PTA / PTB PER VAK.....	7
4.1 aardrijkskunde.....	8
4.2 bedrijfseconomie.....	9
4.3 beweging, sport en maatschappij (BSM).....	10
4.4 bewegingsonderwijs.....	11
4.5 biologie.....	12
4.6 CKV.....	14
4.7 Duits.....	15
4.8 economie.....	17
4.9 Engels.....	18
4.10 Frans.....	20
4.11 geschiedenis.....	22
4.12 Godsdienst-levenbeschouwing.....	23
4.13 Kunst – beeldende vorming.....	24
4.14 Kunst muziek.....	26
4.15 Maatschappijleer.....	27
4.17 natuurkunde.....	28
4.18 Nederlands.....	29
4.19 scheikunde.....	31
4.20 wiskunde A.....	33
4.21 wiskunde B.....	34
HOOFDSTUK 5 – SCHOOLEXAMEN.....	35
5.1 Afwezigheid bij het schoolexamen.....	35
5.2 Gedragsregels bij schoolexamens.....	35
5.3 Schoolexamencijfers in 4 havo.....	36
5.4 Herkansingsmogelijkheid SE.....	36
5.5 Aanvragen herkansing godsdienst-levensbeschouwing of CKV.....	36
5.6 Rekenen.....	36
5.7 Bewegingsonderwijs.....	36
5.8 Vrijstelling voor leerlingen die in 4 havo zijn blijven zitten.....	36
HOOFDSTUK 6 – PROFIELWERKSTUK (PWS).....	37
HOOFDSTUK 7 - COMBINATIECIJFER.....	38
HOOFDSTUK 8 – OVERGANGSNORMEN.....	39

HOOFDSTUK 1 - DATUMLIJST

Alle belangrijke activiteiten in dit schooljaar zijn in de datumlijst opgenomen. Hoewel deze lijst met zorg is samengesteld kan het zijn dat er onvolkomenheden en/of fouten in zitten. Deze datumlijst dateert van 25 september 2024. Door onvoorziene omstandigheden kunnen er gedurende het schooljaar wijzigingen in de datumlijst optreden.

augustus-september 2024		
week 34	di 20-08	start schooljaar mentoruur
	do 22-08	start lessen
oktober 2024		
week 43	ma 21-10 t/m vr 25-10	herfstvakantie
week 44	ma 28-10	huiswerkvrij
november 2024		
week 44/45	Do 31-10 t/m do 7-11	Toetsweek 1
week 47	Di 19-11	uiterlijk 11.00 uur: aanvragen herkansing toetsweek 1
	ma 18-11 t/m 21-11	voortgangsvergaderingen
week 48	do 28-11	RegioVO
	do 28-11	leerling- en oudergesprekken vanaf 16.00 uur
december 2024		
week 49	di 03-12	leerling- en oudergesprekken vanaf 16.00 uur
week 51	Ma 16-12	BSM Skiën
	di 17-12	Presentatiemiddag PWS
	do 19-12	HPC-dag + gala
	vr 20-12	10 uur kerstontbijt
week 52/1	ma 23-12 t/m vr 03-01	kerstvakantie
januari 2025		
week 2	ma 06-01	huiswerkvrij
	Di 07-01	BSM Reanimatie + EHBO

week 3/4	wo 15-01 t/m wo 22-01	toetsweek 2
februari 2025		
week 6	di 04-02	uiterlijk 11.00 uur: aanvragen herkansing toetsweek 2
week 7	ma 10-02 t/m do 13-02	voortgangsvergaderingen
	vr 14-02	vanaf 6e uur: herkansingen
week 8	di 18-02	leerling- oudergesprekken vanaf 16.00 uur
week 9	do 27-02	leerling- oudergesprekken vanaf 16.00 uur
maart 2025		
week 10	ma 03-03 t/m vr 07-03	voorjaarsvakantie
week 11	ma 10-03	huiswerkvrij
week 12/13	wo 19-03 t/m do 27-03	Toetsweek 3
april 2025		
week 14	do 03-04	uiterlijk 11.00 uur: aanvragen herkansing toetsweek 3
week 15	do 10-04	Vanaf 6 ^e uur: herkansing toetsweek 3
week 16	ma 14-4 t/m do 17-4	activiteitenweek
	Di 15-04 & wo 16-04	HPC Bedrijfsdagen
	vr 18-4	Goede vrijdag
week 17/18	ma 21-04 t/m vr 02-05	voorjaarsvakantie
mei 2025		
week 19	ma 05-05	Bevrijdingsdag
	di 06-05	huiswerkvrij
week 21	do 29-05 en vr 30-05	Hemelvaart: vrij
juni 2025		
week 24	ma 09-06	Tweede pinksterdag vrij
week 25/26	woe 18-06 t/m di 24-06	SE week 1 (toetsweek 4)
week 26	woe 25-06 en do 26-06	inhaalmoment

juli 2025		
week 27	ma 30-06	Inzien toetsen 10.00u
	di 01-07 t/m do 04-07	Rapportvergaderingen
	vr 04-07	Rapport ophalen
Week 28	Zomervakantie	t/m 15 augustus 2025

HOOFDSTUK 2 - STUDEREN IN DE BOVENBOUW

2.1 Flexibel rooster

In de bovenbouw havo/vwo hebben leerlingen een flexibel rooster. In het basisrooster staan (meestal in de ochtend) de klassikale vaklessen ingeroosterd. Leerlingen moeten in havo 4 minimaal 32 uren op school zijn. Naast de vaste vaklessen in het rooster vullen zij de uren aan met inschrijven. Leerlingen doen dit zelf in het programma Zermelo. Het inschrijfmoment is vrijdag 16:15 uur tot maandag 08:00 uur. Leerlingen mogen maximaal 5 inschrijven in de ochtenden (t/m 5e uur) inplannen. De rest doen zij in de middagen. In de middagen hebben leerlingen de keuze uit het stiltelokaal, het studiecentrum, het bèta-lab of vaklessen. Op die manier krijgen leerlingen een rooster op maat. Ze kiezen vakken waarbij ze extra ondersteuning nodig hebben; het stiltelokaal om zich te focussen bijvoorbeeld voor het leren voor een toets of het maken van een opdracht of huiswerk; het studiecentrum om samen met anderen aan huiswerk te werken of het bèta-lab om laboratoriumopdrachten uit te voeren. Zowel de vaste uren als de keuzeuren zijn verplicht.

2.2 Teamcoördinator

Als je vragen hebt kun je terecht bij de betreffende teamcoördinator.

Bijvoorbeeld voor:

- ziek melden tijdens de schooldag
- vrij vragen voor bezoek open dagen, familieomstandigheden etc.
- ophalen van telefoons die ingenomen zijn
- vragen over het profielwerkstuk
- vragen over het flexibele rooster

2.3 Toetsweken

Gedurende het schooljaar zijn er vier toetsweken. De laatste toetsweek (juni/juli 2025) is de eerste SE-week.

De data van de toetsweken zijn:

- 31 oktober 2024 tot en met 7 november 2024
- 15 januari 2025 tot en met 22 januari 2025
- 19 maart 2025 tot en met 26 maart 2025
- 18 juni 2025 tot en met 24 juni 2025

Het doel van de toetsweek is om leerlingen beter voor te bereiden op het examen: ze leren om beter te plannen en grotere hoeveelheden stof te verwerken. De toetsen in de toetsweek duren twee uren.

2.4 Herkansingen toetsen toetsweek

Na de eerste, tweede en derde toetsweek hebben leerlingen de mogelijkheid om één toets uit de betreffende toetsweek te herkansen. Bij een herkansing geldt het hoogste cijfer.

Een herkansing wordt digitaal via Magister aangevraagd.

De toetsen uit de vierde toetsweek kunnen NIET in het schooljaar 2024-2025 herkanst worden. Omdat deze toetsen ook onderdeel zijn van het PTA (zie hoofdstuk 5) kan één van deze toetsen aan het begin van schooljaar 2025-2026, dus in 5 havo herkanst worden.

In geval van afwezigheid bij een herkansing, vervalt het recht op deze herkansing.

2.5 ziekmelden bij een SE toets

Als je ziek bent terwijl je een SE-toets moet maken, neem je tijdig, dus vóórdat het schoolexamen begint, contact op met de betreffende teamcoördinator.

2.6 Inleveren/te laat inleveren

Indien schoolwerk en/of examenwerk niet volgens de regels wordt ingeleverd, blijft de kandidaat op de uiterlijke dag van inlevering tot 16.30 uur op school om het werk alsnog te kunnen inleveren. Het werk dat hij om uiterlijk 16.30 uur inlevert, wordt beoordeeld volgens de voor dat werk geldende criteria.

2.7 Examenvakken

Vakken met alleen schoolexamen

- bewegen sport en maatschappij (BSM)
- bewegingsonderwijs
- culturele en kunstzinnige vorming (CKV)
- godsdienst-levensbeschouwing
- maatschappijleer

Vakken met schoolexamen en centraal examen

- aardrijkskunde
- bedrijfseconomie
- biologie
- Duits
- economie
- Engels
- Frans
- geschiedenis
- kunst - beeldende vorming
- kunst - muziek
- Latijn
- natuurkunde
- Nederlands
- scheikunde
- wiskunde A
- wiskunde B

HOOFDSTUK 3 – LOOPBAANORIËNTATIE

In havo 4 wordt de leerling geacht een aantal activiteiten voor loopbaanoriëntatie te verrichten. Nu het profiel gekozen is, wordt het tijd om na te denken over een vervolgstudie en een daarbij behorend beroep. Eerst wordt de horizon verbreed en gaat de leerling op onderzoek uit naar wat er aangeboden wordt in het hoger onderwijs. Daarna wordt de aandacht beperkt tot enkele studierichtingen. In het eindexamenjaar wordt de laatste stap gezet: het kiezen van een studie.

Activiteiten: open dagen, meeloopdagen en voorlichtingsdagen bezoeken, literatuur raadplegen, bronnen onderzoeken, de HPC-bedrijfsdagen, iQuest (oriëntatie studiekeuze) en RegioVO.

Van de HPC bedrijfsdagen en regio VO wordt een kort verslag gemaakt dat samen met het eindrapport van iQuest wordt ingeleverd bij mentor en decaan.

De heer Cor Aarns is decaan: hij is verantwoordelijk voor het LOB-programma. Leerlingen en ouders met vragen over het kiezen van vervolgopleidingen kunnen een afspraak met de heer Cor Aarns maken (c.aarns@hpcnet.nl).

Verlof voor activiteiten in het kader van LOB vraagt de leerling van te voren aan bij de teamcoördinator HAVO.

HOOFDSTUK 4 - PTA / PTB PER VAK

In dit hoofdstuk staan de PTB's en PTA's van alle vakken; de PTB's in zwart en de PTA's in rood.

De vakken maatschappijleer, godsdienst-levensbeschouwing, CKV en BSM hebben alleen schoolexamens. Deze vakken hebben alleen een PTA. Maatschappijleer, godsdienst-levensbeschouwing en CKV worden dit schooljaar afgesloten. De eindcijfers tellen mee voor het combinatiecijfer (zie hoofdstuk 6).

BSM wordt afgesloten in 5 havo. Het PTA van BSM begint in 4 havo en loopt door in 5 havo. BSM is een examenvak: het eindcijfer voor BSM telt mee als examencijfer.

Voor de vakken met een Centraal Examen geldt dat de schriftelijke toets die afgenomen wordt in de laatste toetsweek van het schooljaar een schoolexametoets is. Toetsweek 4 is dus eigenlijk de SE-week 1.

Het cijfer van deze toets telt op twee manieren mee: voor de overgang van 4 naar 5 havo en voor het SE-cijfer.

In het PTB (in zwart) staat hoe vaak de toets meetelt voor de overgang.

In het PTA (in rood) staat voor hoeveel procent (van totaal 100% in 4 & 5 havo) de toets meetelt voor het SE-cijfer. In 5 havo mag een leerling aan het begin van het schooljaar 2024-2025 één toets uit SE-week 1 herkansen.

4.1 aardrijkskunde

PTB

	Omschrijving	Domein Kerndoel Eindterm	Leerstof	Type H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) PW (proefwerk) SO (overhoring)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk) S (schriftelijk)	Weging	Duur In minuten	Moment P1(periode 1) P2(periode 2) TW1(toetsweek 1) TW2(toetsweek 2) TW3(toetsweek 3) TW4=SEW1(SE- week 1)	Herkansing mogelijk ja nee
1	Toets H1 en H2 Systeem aarde	A C	Systeem aarde	PW	S	3	100	TW1	ja
2	Toets H2 en H3 Systeem	A C	Systeem aarde	PW	S	4	100	TW2	ja
3	Toets H3 en H4 Arm en Rijk	A B	Arm en Rijk	PW	S	3	100	TW3	ja
4	Tussentoets	A B	Begrippen Arm en Rijk H1 en H2, Europa H1- H4 en topografie wereld	SO	S	1.5	50		nee
5	Toets Arm en Rijk H1 en H2 Europa H1-H4	A B C	Selectie leerstof Arm en Rijk en Europa	PW	S	4	100	TW4=SEW1	ja, in H5 in schooljaar 2025-2026

PTA

SE	Omschrijving	Domein Eindterm	Leerstof	Type H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) T (toets)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk) S (schriftelijk)	Weging In procenten (totaal H4& H5 = 100%)	Duur In minuten	Moment SEW1(SE-week 1)	Herkansing mogelijk ja nee
1	Arm en Rijk H1 en H2 Europa H1-H4	A B C	Selectie leerstof Arm en Rijk en Europa	T	S	20	100	SEW1	Ja

4.2 bedrijfseconomie

PTB

	Omschrijving	Domein Kerndoel Eindterm	Leerstof (bron: Cumulus)	Type H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) PW (proefwerk) SO (overhoring)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk) S (schriftelijk)	Weging	Duur In minuten	Moment P1(periode 1) P2(periode 2) TW1(toetsweek 1) TW2(toetsweek 2) TW3(toetsweek 3) TW4 = SEW1(SE-week 1)	Herkansing mogelijk ja nee
1	Basisvaardigheden *); Van persoon naar rechtspersoon	A en B	Geldzaken P1.1 t/m P1.3	PW	S	3	100	TW1	Ja
2	Van persoon naar rechtspersoon; Marketing	B en E	Geldzaken P1.4, P1.5 Ondernemerschap P2.1	PW	S	3	100	TW2	Ja
3	Van persoon naar rechtspersoon; Marketing	B en E	Ondernemerschap P2.2 en P2.3; De Eenmanszaak P3.1	PW	S	3	100	TW3	Ja
4	Financieel Beleid	F	De Eenmanszaak P3.1 t/m P3.4	PW	S	3	100	TW4 = SEW1	ja, in H5 in schooljaar 2025- 2026

*) Basisvaardigheden (domein A) komen in alle toetsen in dit PTB/PTA van havo4 aan de orde

PTA

SE	Omschrijving	Domein Eindterm	Leerstof	Type H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) T (toets)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk) S (schriftelijk)	Weging In procenten	Duur In minuten	Moment SEW1(SE-week 1)	Herkansing mogelijk ja nee
1	Financieel Beleid	F	Eenmanszaak P3.1 tm P3.4	T	S	20%	100	SEW1	Ja

4.3 beweging, sport en maatschappij (BSM)

PTA

SE	Omschrijving	Domein Eindterm	Leerstof	Type H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) T (toets)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk) S (schriftelijk)	Weging In procenten (totaal = 100%)	Duur In minuten	Moment P1(periode 1) P2(periode 2) TW1(toetsweek 1) TW2(toetsweek 2) TW3(toetsweek 3) TW4 = SEW1(SE-week 1)	Herkansing mogelijk ja nee
1	Sportautobiografie	E	Je eigen sportverleden in kaart brengen	H	D	2		P1	nee
2	Spelen	A/B/C	Softbal, Handbal, Rugby, Clinic (Skiën)	PO	H	9		P1, P2	nee
3	Atletiek -	B	Estafette lopen, Kogelstoten, Hordelopen, Polsstokhoogspringen	PO	P	10		P1, P2	nee
4	Turnen	A/B	Trampolinespringen, Trapeze	PO	P	4		P1	nee
5	Bewegingsanalyse kogelstoten	C	Jezelf analyseren	PO	P	2		P1	nee
6	Bewegen en regelen	A/C	Scheidsrechteren volleybaltoernooi, Persoonlijke evaluatie, Les- en leidinggegeven Basisschool	PO	P	10		P1/P2	nee
7	GPS loop	A/C	Ontwerp je eigen GPS Route	PO	P	3		P1	nee
8	EHBSO	D	Toets EHBSO, Lesstof (PP), Praktijk dag	T/H	S	5	100	TW2	ja
9	Organisatie Draaiboek	C	Organisatie sportdag, begeleiding sportdagen	PO	P	10		P1 P2	nee
Het eindexamen BSM bestaat alleen uit het schoolexamen. In 4 HAVO wordt 55% van het SE-cijfer bepaald. In 5 HAVO wordt 45% van het SE-cijfer bepaald.									

4.4 bewegingsonderwijs

PTB

	Omschrijving	Domein Kerndoel Eindterm	Leerstof	Type H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) PW (proefwerk) SO (overhoring)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk) S (schriftelijk)	Weging	Duur In minuten	Moment P1(periode 1) P2(periode 2) TW1(toetsweek 1) TW2(toetsweek 2) TW3(toetsweek 3) TW4 = SEW1(SE- week 1)	Herkansing mogelijk ja nee
1	1500 meter	B		PO	P	1		P1	nee
2	Softbal spel	B		PO	P	1		P1	nee
3	Discuswerpen	B		PO	P	1		P1	nee
4	Spel bewegen en regelen	C		PO	P	1		P1	nee
5	Floorball	B		PO	P	1		P1	nee
6	Volleybal	B		PO	P	1		P1	nee
7	Turnblok	A/B/C		PO	P	1		P2	nee
8	Voetbal / Frisbee	B		PO	P	1		P2	nee
9	Flagfootball	B		PO	P	1		P2	nee
10	Loopkeuze :Duurloop 5km of Korte afstand : 100 m/200m /400m	B		PO	P	1		P2	nee

4.5 biologie

PTB

	Omschrijving	Domein Kerndoel Eindterm	Leerstof	Type H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) PW (proefwerk) SO (overhoring)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk) S (schriftelijk)	Weging	Duur In minuten	Moment P1(periode 1) P2(periode 2) TW1(toetsweek 1) TW2(toetsweek 2) TW3(toetsweek 3) TW4 = SEW1(SE- week 1)	Herkansin g mogelijk ja nee
1	TH 1 + TH 2; Inleiding in de biologie Voortplanting en seksualiteit	A, M, O en P	Thema 1 en 2, boek havo 4a	PW	S	4	100	TW1	ja
2	TH 3; Genetica	M, O en P	Thema 3, boek havo 4a	PW	S	4	100	TW2	ja
3	TH 4 + TH 5; Evolutie Regeling	A, M, O en P	Thema 4 en 5 , boek havo 4a en 4b	PW	S	4	100	TW3	ja
4	TH 1 – TH 7; Inleiding in de biologie, Voortplanting en seksualiteit, Genetica, Evolutie, Regeling, Waarneming en gedrag, Ecologie en milieu	A, M, O en P	Thema 1 – 7, boek havo 4a en 4b	PW	S	6	100	TW4 = SEW1	ja, in H5 in schooljaar 2025-2026
5	Practica	A en O	Verschillende practica gedurende het jaar, dmv verslagen, samenvattingen of tekeningen.	PO	P + S	Tekening 1 Verslag 2 Samenva tting 2	50 100 100	P1 + P2	nee

PTA

SE	Omschrijving	Domein Eindterm	Leerstof	Type	Vorm	Weging (In procenten)	Duur In minuten	Moment SEW1 (SE-week 1)	Herkansing mogelijk ja nee
1	TH 1 – TH 7 Inleiding in de biologie Voortplanting en seksualiteit Genetica Evolutie Regeling Waarneming en gedrag Ecologie en milieu	A, M, O en P	Thema 1 – 7, boek havo 4a en 4b	T	S	30	100	SEW1	ja

4.6 CKV

PTA

SE	Omschrijving	Domein Eindterm	Leerstof	Type H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) T (toets)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk) S (schriftelijk)	Weging In procenten (totaal = 100%)	Duur In minuten	Moment P1(periode 1) P2(periode 2) SEW1(SE-week 1) SEW2(SE-week 2) SEW3(SE-week 3)	Herkansing mogelijk ja nee
1	Verlag van het activiteitenproject documentaire/film en reflectie	A/B		H	S	17		P1	ja
2	Praktische opdracht documentaire/film	C/D		PO	P/M	17		P1	nee
3	Presentatie van het onderzoek fotografie en reflectie	A/B		H	S	16		P2	nee
4	Praktische opdracht fotografie en reflectie	C/D		PO	P/M	17		P2	nee
5	Mondeling van het activiteitenproject Beeldende kunst of Theater	A/B		H	M	16		P2	nee
6	Praktische opdracht Beeldende kunst of Theater en reflectie	C/D		PO	P/M	17		P2	nee
				Vrijstelling voor gezakte kandidaten: Voor SE 1 t/m 6 Vrijstelling voor afgesloten onderdelen: indien voor een onderdeel minimaal een 5,5 is gehaald.					

4.7 Duits

PTB

	Omschrijving	Domein Kerndoel Eindterm	Leerstof	Type H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) PW (proefwerk) SO (overhoring)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk) S (schriftelijk)	Wegin g	Duur In minuten	Moment P1(periode 1) P2(periode 2) TW1(toetsweek 1) TW2(toetsweek 2) TW3(toetsweek 3) TW4 = SEW1(SE- week 1)	Herkansin g mogelijk ja nee
1	Idioom	A t/m D	SSLeiden lijst signaalwoorden D-N en Trabitour H1 t/m 4 D-N	PW	S	3	50	TW1	ja
2	Leesvaardigheid	A t/m D	Mavo Oefenteksten en zelf via internet bijv. Logo/ Frühstücksei	PW	S	4	50	TW1	ja
3	Idioom	A t/m D	Trabitour H 1 t/m 2 N-D	PW	S	3	50	TW2	ja
4	Grammatica	A t/m D	Trabitour H 1 t/m 3, werkwoorden en naamvallenstencil	PW	S	2	50	TW2	ja
5	Idioom	A t/m D	SSL Leiden helemaal signaalwoorden en woordenlijst	PW	S	3	50	TW3	ja
6	Leesvaardigheid	A t/m D	Havo Oefenteksten en zelf via internet bijv. Logo/ Frühstücksei	PW	S	4	50	TW3	ja
7	Schrijfvaardigheid Opstel n.a.v. film	D	Herhalen behandelde stof	PW	S	4	2x50	P2	nee
8		C		T	M	4	10	P2	nee
8	Idioom	A t/m D	Trabitour H1 3 en 4 N-D	PW	S	3	50	TW4	nee
9	Informeel brief	D	Trabitour katern Schreiben/oefenbrieven En leren standaardzinnen	T	S	4	50	TW4	ja, in H5 in schooljaar 2024-2025
10	Literatuur	A	Boektoets over gelezen boek en behandelde stof literatuur	T	S	4	50	P2	nee

11	Luistervaardigheid	B	Logo.de, Frühstücksei, Deutsche Welle	T	S	4	50	P1 en P2	nee
12	Spreekvaardigheid	C	Deelname Sprechminute en andere klassikale spreekopdrachten tijdens de les	T	M	4	n.v.t.	P1 en P2	nee
12	Spreekvaardigheid Presentatie over kennis van land en volk (Land und Leute)	C	Behandeld materiaal in de les en eigen creativiteit	T	M	4	10	P2	nee
13	Alleen als het aangeboden wordt: Project Nachbarsprache / buurcultuur		Actieve deelname aan het project d.m.v. o.a. e-mails, mondelinge bijdragen, blog	PO	S/M/D/P	4	n.v.t.	P1 en P2	nee

PTA

SE	Omschrijving	Domein Eindterm	Leerstof	Type H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) T (toets)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk) S (schriftelijk)	Wegin gIn procenten	Duur In minuten	Moment SEW1 (SE-week 1)	Herkansing mogelijk ja nee
1	Informeel brief	D	Trabitour katern Schreiben /oefenbrieven	T	S	10	50	SEW1	ja

4.8 economie

PTB

	Omschrijving	Domein Kerndoel Eindterm	Leerstof	Type H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) PW (proefwerk) SO (overhoring)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk) S (schriftelijk)	Weging	Duur In minuten	Moment P1(periode 1) P2(periode 2) TW1(toetsweek 1) TW2(toetsweek 2) TW3(toetsweek 3) TW4 = SEW1(SE-week 1)	Herkansing mogelijk ja nee
1	Geldzaken	A, B, E, G	1.1 procenten en indexcijfers, 1.2 inkomen, 1.3 sparen & lenen	PW	S	20	100	TW1	ja
2	Geldzaken en welvaart	G, H, I	1.4 verzekeren, 2.1 het bbp	PW	S	20	100	TW2	ja
3	Welvaart	H	2.2 belasting, 2.3 ongelijkheid	PW	S	30	100	TW3	ja
4	Welvaart en speltheorie	B, C, H, F	2.4 internationale handel, 3.1 speltheorie	PW	S	30	100	TW4 = SEW1	ja, in H5 in schooljaar 2025-2026

Domein A komt in alle toetsen in leerjaar 4 aan bod.

PTA

SE	Omschrijving	Domein Eindterm	Leerstof	Type H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) T (toets)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk) S (schriftelijk)	Weging In procenten	Duur In minuten	Moment SEW1(SE-week 1)	Herkansing mogelijk ja nee
1	Welvaart en speltheorie	B, C, H, F	Internationale handel en speltheorie	T	S	20	100	SEW1	ja

Domein A komt in alle SE's aan bod.

4.9 Engels

PTB

	Omschrijving	Domein Kerndoel Eindterm	Leerstof	Type H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) PW (proefwerk) SO (overhoring)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk) S (schriftelijk)	Weging	Duur In minuten	Moment P1(periode 1) P2(periode 2) TW1(toetsweek 1) TW2(toetsweek 2) TW3(toetsweek 3) TW4 = SEW1(SE-week 1)	Herkansin g mogelijk ja nee
1	Grammar and vocabulary ch1&2	A, B, C, D	Grammar ch 1&2 inclusief oefeningen + vocabulary ch 1&2	PW	S	3	50	TW1	ja
2	leestoets	A	Oude examens en Alquin	PW	S	4	50	TW1	ja
3	Grammar and vocabulary ch3&4	A, B, C, D	Grammar 3&4 inclusief oefeningen + irregular verbs + vocabulary ch 3&4	PW	S	3	50	TW 2	ja
4	Book 1	E	Boek 1 ** lezen	PW	S	4	50	TW 2	Nee ***
5	Examen idioom toets	A, B, C, D	Examen idioom boekje (krijg je van je docent)	PW	S	3	50	TW3	ja
6	leestoets	A	Oude examens en Alquin	PW	S	4	50	TW3	ja
7	Luistertoets	B	Verschillende sites en oude luistertoetsen	PW	S	4	50	Per 2	nee
8	SE Schrijfvaardigheid	D F	Email & Report schrijfopdrachten + theorie+woordenlijst+ boekje sustainability	PW	S	4	50	TW4=SEW1	ja, in H5 in schooljaar 2025-2026

PTA

SE	Omschrijving	Domein Eindterm	Leerstof	Type H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) T (toets)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk) S (schriftelijk)	Wegin g in procente n	Duur In minuten	Moment TW2(toetsweek 2) SEW1(SE-week 1)	Herkansing mogelijk ja nee
1	Schrijfvaardigheid	D en F	email& report	T	S	10	100	SEW1	ja
2	Literatuur	E	Boek 1 **	H	S	nvt	50	TW2	*** Indien lager dan een 5,5 verplicht herkansen

4.10 Frans

PTB

	Omschrijving	Domein	Leerstof	Type PW (proefwerk) SO (overhoring) T (toets) H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk) S (schriftelijk)	Wegin g	Duur In minuten	Moment P1(periode 1) P2(periode 2) TW1(toetsweek 1) TW2(toetsweek 2) TW3(toetsweek 3) TW4 = SEW1 (SE-week 1)	Herkansin g mogelijk ja nee
1	so grammatica	A-D	GL Chap. 1: Grammaire	SO	S	2	30	P1	nee
2	-idioomtoets -toets leesvaardigheid Cito mavo	A-D A	examenidioom havo Frans H1-5 Fa-Ne n.v.t.	PW T	S S	2 4	50 50	TW1 TW1	ja ja
3	Frans gesprekje	C	oefendialogen, zinnen e.d.	T	M	2	10	P1	nee
4	so grammatica	A-D	GL Chap. 2: Grammaire	SO	S	2	30	P1	nee
5	-idioomtoets -toets leesvaardigheid Grandes Lignes	A-D A	ex.idioom havo Frans H6-10 Fa- Ne vocabulaire chap. 1,2	PW T	S S	2 4	50 50	TW2 TW2	ja ja
6	so grammatica	A-D	GL Chap. 4: Grammaire	SO	S	2	30	P2	nee
7	-idioomtoets -toets leesvaardigheid Cito havo	A-D A	ex.idioom havo Frans H11-15 Fa- Ne n.v.t.	PW T	S S	2 4	50 50	TW3 TW3	ja ja
8	mondelinge presentatie	C, E	Eigen materiaal	T	M	2	5	P2	nee
9	so grammatica	A, D	GL Chap. 5: Grammaire	SO	S	2	30	P2	nee
10	kijk- en luistertoets Cito havo 4	B	Klassikale oefening + internet	T	S	4	50	P2	nee
11	-idioomtoets -Informeel e-mail	A-D D	ex.idioom havo Frans H16-20 Fa- Ne Boekje 'Lettre informelle...'	PW T	S S	2 4	50 50	TW4 TW4 (SEW1)	ja, in H5 in schooljaar 2025-2026

PTA

SE	Omschrijving	Domein Eindterm	Leerstof	Type H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) T (toets)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk) S (schriftelijk)	Wegin gin procente n	Duur In minuten	Moment SEW1 (SE-week 1)	Herkansing mogelijk ja nee
1	Informeel e-mail	D	Boekje 'Lettre informelle...'	T	S	10	50	SEW1	ja

4.11 geschiedenis

PTB

	Omschrijving	Domein Kerndoel Eindter m	Leerstof	Type H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) PW (proefwerk) SO (overhoring)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk pitch en presentatie) S (schriftelijk)	Weging	Duur In minu- ten	Moment P1(periode 1) P2(periode 2) TW1(toetsweek 1) TW2(toetsweek 2) TW3(toetsweek 3) TW4 = SEW1 (SE-week1)	Herkan- sing mogelijk ja nee
1	PW Prehistorie - 1000	A, B	Hfst. 2 § 1 t/m 14	PW	S	5	100	TW1	ja
2	PW 1000-1600	A, B	Hfst. 2 § 15 t/m 18 en Hfst. 3 § 1 t/m 4 en Hfst. 10 § 1	PW	S	7	100	TW2	ja
3	PW 1600-1800	A, B	Hfst. 10 § 2 t/m 5 en Hfst. 3 § 5 t/m 9	PW	S	7	100	TW3	ja
4	PW Prehistorie – 1900 + Staatsinrichting	A, B, D	Hfst. 2 t/m 5 en 10 § 1 t/m 5	PW	S	8	100	TW4 = SEW1	ja

PTA

SE	Omschrijving	Domein Eindter m	Leerstof	Type H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) T (toets)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk) S (schriftelijk)	Weging In procen- ten (totaal H4 & H5 = 100%)	Duur In mi- nu-ten	Moment SEW1(SE-week 1)	Herkansin g mogelijk ja nee
1	PW Prehistorie – 1900 + staatsinrichting	A, B, D	Hfst. 2 t/m 5 en 10 § 1 t/m 5	PW	S	15%	100	SEW1	ja

4.12 Godsdienst-levenbeschouwing

PTA

SE	Omschrijving	Domein Eindterm	Leerstof	Type	Vorm	Wegin	Duur	Moment	Herkansing mogelijk
				H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) T (toets)	D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk) S (schriftelijk)	gIn procenten (totaal = 100%)	In minuten	P1 (periode 1) P2 (periode 2) TW1 (toetsweek 1) TW2 (toetsweek 2) TW3 (toetsweek 3) SEW1 (SE-week 1)	ja nee
1	Participatiecijfer Periode 1	n.v.t.	H13. Je lijf, je leven + Thema 'Agressie en geweld'	H	P	25	n.v.t.	P1	Nee
2	PO Agressie en Geweld	n.v.t.	Thema: 'Agressie en geweld'	PO	S/D	25	n.v.t.	P1	Nee
3	PO Geluk	n.v.t.	H17. Geluk Thema: 'Geluk'	PO	S/D	25	n.v.t.	P2	Nee
4	Participatiecijfer Periode 2	n.v.t.	H17. Geluk + Thema: 'Wereldgodsdiensten'	H	P	25	n.v.t.	P2	Nee
<p>Het Participatiecijfer komt tot stand door observaties van de docent tijdens de lessen Godsdienst-levenbeschouwing. Het centrale punt van waardering is de deelname aan de les. De onderdelen die een rol spelen bij de waardering van de bijdrage en deelname aan de les zijn achtereenvolgens: Afspraken nakomen, houding in de les, Reageren en creatief denken binnen de actualiteit van de les en respect, openheid en reflectievermogen van de leerling.</p>				<p>Vrijstelling voor gezakte of afgestroomde kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none"> Kandidaten die het vak met een voldoende hebben afgesloten hebben de keuze om vrijstelling voor het vak te krijgen of om het vak in zijn geheel te volgen. Leerlingen die na VWO4 naar Havo 4 afstromen met een volledig PTA hoeven niets meer in te halen. Alle cijfers worden overgenomen. Leerlingen die van VWO 5 naar Havo 5 afstromen met een volledig PTA hoeven niets meer in te halen. Alle cijfers worden overgenomen. 					

4.13 Kunst – beeldende vorming

PTB

	Omschrijving	Domein Kerndoel Eindterm	Leerstof	Type H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) PW (proefwerk) SO (overhoring)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk pitch en presentatie) S (schriftelijk)	Wegin g	Duur In minute n	Moment P1(periode 1) P2(periode 2) TW1(toetsweek 1) TW2(toetsweek 2) TW3(toetsweek 3) SEW1(SE-week 1)	Herkansin g mogelijk ja nee
1	BV Thema 1	BV: B		PO	P	10		P1	nee
2	Researchopdracht BV Thema 1	BV: A		TO	S	10		P1	nee
3	Kunstgeschiedenis 1 ^e helft 20 ^e eeuw	KUA: ABC	Hoofdstuk 8 en termen en begrippen	PW	S	15	100	TW2	nee
4	BV Thema 2	BV: B		PO	P	10		P2	nee
5	Researchopdracht BV Thema 2	BV: A		TO	S	10		P2	nee
7	BV Thema 3	BV: B		PO	P	10		P2	nee
8	Researchopdracht BV Thema 3	BV: A		TO	S	10		P2	nee
9	Kunstgeschiedenis 2 ^e helft 20 ^e eeuw	KUA: ABC	Hoofdstuk 9 en termen en begrippen	PW	S	15	100	TW3	nee

PTA

SE	Omschrijving	Domein Eindterm	Leerstof	Type H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) T (toets)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk) S (schriftelijk)	Wegin gln procente n	Duur In minute n	Moment P2	Herkansin g mogelijk ja nee
1	BV Thema 4 en research Thema 4	BV: B/A		PO en TO	P	10		P2	nee

Vrijstelling voor gezakte kandidaten:

Voor SE 1 Vrijstelling voor afgesloten SE: indien voor het SE minimaal een 6,0 is gehaald.

4.14 Kunst muziek

PTB

	Omschrijving	Domein Kerndoel Eindterm	Leerstof	Type H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) PW (proefwerk) SO (overhoring)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk pitch en presentatie) S (schriftelijk)	Wegin g	Duur In minute n	Moment P1(periode 1) P2(periode 2) TW1(toetsweek 1) TW2(toetsweek 2) TW3(toetsweek 3) SEW1(SE-week 1)	Herkansin g mogelijk ja nee
1	Musiceren	MU: B		PO	P	20		P1	nee
2	Algemene muziekleer en solfège	MU: A		PW	S	15	50	P1	ja
3	Kunstgeschiedenis 1 ^e helft 20 ^e eeuw	KUA: ABC	Hoofdstuk 8 en termen en begrippen	PW	S	15	100	TW2	ja
4	Compositie	MU: A		PO	D	15	50	P2	nee
5	Musiceren stijlen en techniek	MU: B		PO	P	20		P2	nee
9	Kunstgeschiedenis 2 ^e helft 20 ^e eeuw	KUA: ABC	Hoofdstuk 9 en termen en begrippen	PW	S	15	100	TW4	ja

PTA

SE	Omschrijving	Domein Eindterm	Leerstof	Type H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) T (toets)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk) S (schriftelijk)	Wegin gIn procente n	Duur In minute n	Moment SEW1(SE-week 1) Eind P2	Herkansin g mogelijk ja nee
1	Musiceren stijlen en techniek	MU: B		PO	P	10		Eind P2	nee

Vrijstelling voor gezakte kandidaten:

Voor SE 1 Vrijstelling voor afgesloten onderdeel: indien voor het onderdeel minimaal een 5,5 is gehaald.

4.15 Maatschappijleer

PTA

SE	Omschrijving	Domein Eindterm	Leerstof	Type H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) T (toets)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk) S (schriftelijk)	Weging In procenten (totaal = 100%)	Duur In minuten	Moment P1(periode 1) P2(periode 2) TW1 (toetsweek 1) TW2 (toetsweek 2) TW3 (toetsweek 3)	Herkansing mogelijk ja nee
1	Kernbegrippen I	A, C	Hoofdstuk 1, 2 en 3 + actualiteit	T	S	20	50	TW1	nee*
2	Kernbegrippen II	A, C, D, E	Hoofdstuk 4 en 5 + actualiteit	T	S	20	50	TW2	nee*
3	Kernbegrippen III	A, B, C	Hoofdstuk 6, 8 en 8 + actualiteit	T	S	30	100	TW3	nee*
4	Portfolio	A t/m E	Diverse opdrachten gedurende het schooljaar, gekoppeld aan de actualiteit	PO	S	30	n.v.t.	P2	nee
HERKANSING									
<p>In week 26 mag de kandidaat gebruik maken van een mondelinge herkansing als op het moment van inschrijven (week 24) alle onderdelen van het PTA zijn afgerond. Het herkansingscijfer vervangt eerder gemaakte proefwerken (voorzien van een *). Deze herkansing toetst alle eerder getoetste lesstof. Praktische opdrachten kunnen niet worden herkanst.</p>				<p>Vrijstelling: Kandidaten die Maatschappijleer eerder in V4 met een 6,0 of hoger hebben afgesloten, kunnen vrijstelling krijgen.</p>					

4.17 natuurkunde

PTB

	Omschrijving	Domein Kerndoel Eindterm	Leerstof	Type H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) PW (proefwerk) SO (overhoring)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk) S (schriftelijk)	Weging	Duur In minuten	Moment P1(periode 1) P2(periode 2) TW1(toetsweek 1) TW2(toetsweek 2) TW3(toetsweek 3) TW4 = SEW1(SE-week 1)	Herkansing mogelijk ja nee
1	Beweging	A, C1, H	Hoofdstuk 1	PW	S	25	100	TW1	ja
2	Elektriciteit	A, G1, H	Hoofdstuk 2	PW	S	25	100	TW2	ja
3	Krachten, Spiegels en lenzen	A, B3, C1, H	Hoofdstuk 3, 6	PW	S	25	100	TW3	ja
4	Materialen, Arbeid en energie	A, C2, D1, D2, H	Hoofdstuk 4, 5	PW	S	25	100	TW4 = SEW1	ja, in H5 in schooljaar 2023-2024

PTA

SE	Omschrijving	Domein Eindterm	Leerstof	Type H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) T (toets)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk) S (schriftelijk)	Weging In procenten	Duur In minuten	Moment SEW1(SE-week 1)	Herkansing mogelijk ja nee
1	Materialen, Arbeid en energie	A, C2, D1, D2, H	Hoofdstuk 4, 5	T	S	22,5	100	SEW1	ja

4.18 Nederlands

PTB

	Omschrijving	Domein	Leerstof	Type	Vorm	Wegin g	Duur In minuten	Moment	Herkansi ng mogelijk ja nee
1	Boekenpitch eigen boek (NE1) zonder PowerPoint in de les	B, E	Cursus Nieuw Nederlands: presenteren. Hand-out verhaalanalyse en korte verhalen. www.lezenvoordelijst.nl , vanaf niveau 3. Het werk is oorspronkelijk in het Nederlands geschreven.	PO	M	2	3-4	P1	nee
2	TW1 Lezen, spellen, argumenteren en verhaalanalyse (NE2) en nieuw verhaal) en deelwoordenschat	A, D, E	Cursus lezen, hand-out verhaalanalyse, gelezen korte verhalen (NE2) , www.beterspellen.nl , <i>selectie woordenschat</i>	PW	S	4	100	TW1	ja
3	TW2 Formuleren, spellen, poëzie-analyse, stijlfiguren, beeldspraak en deel woordenschat	C, E	Selectie cursus Formuleren, Hand-out poëzie in de bovenbouw, www.beterspellen.nl , begrippenlijst stijlfiguren en beeldspraak en <i>selectie woordenschat</i>	PW	S	4	100	TW2	ja
4	Praktische opdracht mondelinge beschouwing	B, C	Cursus schrijven en documenteren (Bronnen APA): taalkundig onderwerp.	PO	M en D	2	4-5	P1-P2	nee
5	TW3 Woordenschat, spellen, lezen, klassikaal boek NE3 en literatuurgeschiedenis	A, E	Cursus woordenschat, Cursus lezen, Cursus argumenteren, www.beterspellen.nl . Hand-out hoofdlijnen literatuurgeschiedenis	PW	S	4	100	TW3	ja
6	TW4 Schriftelijke taalbeheersing	A, C, D	Nieuw Nederlands- alle woordenschat, verbeteren formuleringsfouten, Cito argumenteren / samenvatten en spelling.	PW	S	4	100	TW4	ja, in H5 in schooljaar 2022-2023
7	Literatuurlijst gelezen werken: NE1 boekenpitch (1) ; NE2 korte verhalen (2) ; NE3 – klassikaal werk (5) NE4 - Middeleeuws verhaal (8) ;	C, E	Inhoud en taalgebruik worden beoordeeld – Houd óók je taalvaardigheid bij (cursussen formuleren en spelling).	Handelingsdeel: opdrachten moeten in Magister zijn ingeleverd en voldoende zijn.	D	nvt		P2	nee

	NE 5 -eigen boek recensie(8)								
8	Schrijfdossier in schrijfteams - diverse opdrachten - recensies	C, E	Inhoud en taalgebruik worden beoordeeld	H: opdrachten moeten in Magister zijn ingeleverd en voldoende zijn.	D	nvt		P2	nvt

Voor het lezen van boeken is een gratis abonnement op de digitale bibliotheek noodzakelijk. Zie <https://www.obgz.nl/collectie/e-books.html>

Boekenlijst : **NE1** – boekpitch, **NE2** – 7 korte verhalen, **NE3** – klassikaal boek, **NE4** – Beatrijs, **NE5** – recensie eigen boek

PTA

SE	Omschrijving	Domein Eindterm	Leerstof	Type	Vorm	Weging In pro-centen	Duur In minu-ten	Moment SEW1(SE-week 1)	Herkansing mogelijk ja nee
1	Schriftelijke taalbeheersing	A,C,D	Nieuw Nederlands- Hand-out woordenschat, deel van cursussen formuleren, argumenteren / samenvatten en spelling	H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) T (toets)	D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk) S (schriftelijk)	10	100	SEW1	ja

4.19 scheikunde

PTB

	Omschrijving	Domein Kerndoel Eindterm	Leerstof	Type H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) PW (proefwerk) SO (overhoring)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk) S (schriftelijk)	Weging	Duur In minuten	Moment P1(periode 1) P2(periode 2) TW1(toetsweek 1) TW2(toetsweek 2) TW3(toetsweek 3) TW4 = SEW1 (SE- week1)	Herkansin g mogelijk ja nee
1	Atoombouw en rekenen in de chemie	A, M, R, R&A	Hoofdstuk 1	PW	S	20	100	TW1	ja
2	Bindingstypen en organische chemie	A, M, R	Hoofdstuk 2, 3	PW	S	20	100	TW2	ja
3	Zouten	A, M, R, R&A	Hoofdstuk 1, 4	PW	S	20	100	TW3	ja
4	Reacties: rekenen, warmte, snelheid, evenwicht, zuur-base	A, M, R, R&A, T, C4, C5, E2, F2, F4	Hoofdstuk 1, 5, 6	PW	S	20	100	TW4 = SEW1	Ja, in H5 in schooljaar 2025-2026
5	Reis om de wereld (chemisch rekenen)	A, R, R&A	Hoofdstuk 1	PO	S	5	thuis	P1	nee
6	Vaardigheidspracticum H2	A, M, R	Hoofdstuk 2	PO	P + S	5	100	P1	nee
7	Vaardigheidspracticum H4	A, M, R	Hoofdstuk 4	PO	P + S	5	100	P2	nee
8	Vaardigheidspracticum H5/H6	A, M, R, R&A	Hoofdstuk 5, 6	PO	P + S	5	100	P2	nee

PTA

SE	Omschrijving	Domein Eindterm	Leerstof	Type T (toets)	Vorm S (schriftelijk)	Weging In % (totaal H4+ H5 = 100%)	Duur In minuten	Moment SEW1(SE-week 1)	Herkansing mogelijk
1	Reacties: rekenen, warmte, snelheid, evenwicht, zuur-base	A, M, R, R&A, T, C4, C5, E2, F2, F4	Hoofdstuk 1, 5, 6	T	S	20	100	SEW1	ja

4.20 wiskunde A

PTB

	Omschrijving	Domein Kerndoel Eindterm	Leerstof	Type H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) PW (proefwerk) SO (overhoring)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk) S (schriftelijk)	Weging	Duur in minuten	Moment P1(periode 1) P2(periode 2) TW1(toetsweek 1) TW2(toetsweek 2) TW3(toetsweek 3) SEW1(SE-week 1)	Herkansing mogelijk ja nee
1	Verbanden Statistiek	A, C, E	H2 §1 t/m 4 Verwerken van data H3 §1 t/m 4 Tabellen en grafieken	PW	S	20	100	TW1	ja
2	Verbanden Verandering	A, C, D	H5 §1 t/m 4 Lineaire verbanden H7 §1 t/m 3 Veranderingen	PW	S	20	100	TW2	ja
3	Algebra en tellen	A, B	H1 §1 t/m 4 Rekenregels en verhoudingen	PW	S	30	100	TW3	ja
4	Algebra en tellen Statistiek	A, B, E	H4 §1 t/m 4 Handig tellen H6 §1 t/m 4 Statistiek en beslissingen	PW	S	30	100	SEW1	Ja, in H5 in schooljaar 2025-2026

PTA

SE	Omschrijving	Domein Eindterm	Leerstof	Type H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) T (toets)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk) S (schriftelijk)	Weging In procenten	Duur In minuten	Moment SEW1(SE-week 1)	Herkansing mogelijk ja nee
1	Algebra en tellen Statistiek	A, B, E	H4 §1 t/m 4 Handig tellen H6 §1 t/m 4 Statistiek en beslissingen	T	S	10	100 min.	SEW1	Ja, in H5 in schooljaar 2025-2026

4.21 wiskunde B

PTB

	Omschrijving	Domein Kerndoel Eindterm	Leerstof	Type H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) PW (proefwerk) SO (overhoring)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk) S (schriftelijk)	Weging	Duur In minuten	Moment P1(periode 1) P2(periode 2) TW1(toetsweek 1) TW2(toetsweek 2) TW3(toetsweek 3) TW4 = SEW1(SE- week 1)	Herkansing mogelijk ja nee
1	Functies, grafieken en vergelijkingen Toegepaste analyse	A, B, D	H1 §1 t/m 5 Formules, grafieken en vergelijkingen H2 §1 t/m 5 Veranderingen	PW	S	20	100	TW1	ja
2	Meetkundige berekeningen Functies, grafieken en vergelijkingen	A, B, C	H3 §1 t/m 4 Hoeken en afstanden H4 §1 t/m 4 Werken met formules	PW	S	20	100	TW2	ja
3	Functies, grafieken en vergelijkingen Toegepaste analyse	A, B, D	H5 §1 t/m 4 Machten, exponenten en logaritmen H6 §1 t/m 4 De afgeleide functie	PW	S	30	100	TW3	ja
4	Meetkundige berekeningen Functies, grafieken en vergelijkingen	A, B, C	H7 §1 t/m 4 Lijnen en cirkels H8 §1 t/m 6 Goniometrie	PW	S	30	100	TW4 = SEW1	Ja, in H5 in schooljaar 2025-2026

PTA

SE	Omschrijving	Domein Eindterm	Leerstof	Type H (handelingsdeel) PO (praktische opdracht) T (toets)	Vorm D (digitaal) M (mondeling) P (praktijk) S (schriftelijk)	Wegin g In procenten	Duur In minute n	Moment SEW1(SE-week 1)	Herkansing mogelijk ja nee
1	Meetkundige berekeningen Functies, grafieken en vergelijkingen	A, B, C	H7 §1 t/m 4 Lijnen en cirkels H8 §1 t/m 6 Goniometrie	T	S	10	100	SEW1	ja

HOOFDSTUK 5 – SCHOOLEXAMEN

5.1 Afwezigheid bij het schoolexamen

Verplichte aanwezigheid

Je bent verplicht tijdens toetsen van het schoolexamen aanwezig te zijn. Alleen door ziekte of andere zwaarwegende redenen kan de afdelingsleider je toestaan om een schoolexamentoets te verzuimen. Afspraak bij de tandarts, deelnemen aan een meeloopdag, etc. worden niet als zwaarwegende redenen aangemerkt.

Ziekte

Als je ziek bent terwijl je een SE-toets moet maken, neem je tijdig, dus vóórdat het schoolexamen begint, contact op met de betreffende teamcoördinator.

Ongeoorloofde afwezigheid

Als je tijdens een SE-toets ongeoorloofd afwezig bent, kun je de gemiste SE-toets inhalen. In geval van ongeoorloofde afwezigheid geldt het inhalen van de SE-toets als een herkansing.

Te laat komen

Als je te laat komt bij een toets voor het schoolexamen mag je binnen 15 minuten na aanvang nog worden toegelaten. De eindtijd van de schoolexamentoets blijft staan; je krijgt de verloren tijd niet terug.

Kom je meer dan 15 minuten te laat, dan word je niet meer binnengelaten: je bent dan ongeoorloofd afwezig.

5.2 Gedragsregels bij schoolexamens

De volgende gedragsregels dienen in acht te worden genomen bij schoolexamens:

- Tijdens het uitdelen van de opgaven en het maken van het werk heerst er rust in het lokaal.
- Opgaven en uitwerkingen mogen gedurende de loop van de toets niet buiten het lokaal gebracht worden.
- Na afloop worden opgaven en uitwerkingen ingeleverd bij de toezichthouder
- Het is leerlingen niet toegestaan het lokaal tussentijds te verlaten. Dit mag alleen na afloop van de voor het betreffende werk beschikbaar gestelde tijd (dus ook niet na afloop van het eerste toetsuur).
- Mobiele telefoons en smartwatches mogen niet binnen handbereik van de leerlingen zijn (dus niet op zak, in het etui of in de tas).
- Leerlingen met tijdverlening krijgen 20 minuten meer tijd bij een toets van 100 minuten.
- Toetsen mogen niet met potlood gemaakt worden. Het gebruik van correctievloeistof is niet toegestaan.

5.3 Schoolexamencijfers in 4 havo

In 4 havo worden drie schoolexamenvakken afgerond:

- godsdienst-levensbeschouwing
- maatschappijleer
- CKV

Deze vakken maken deel uit van het combinatiecijfer.

Voor de vakken met een Centraal Examen geldt dat de schriftelijke toets die afgenomen wordt in de laatste toetsweek van het schooljaar een schoolexametoets is. Het cijfer van deze toets is het eerste schoolexamencijfer (SE1).

In het PTA (in rood) staat voor hoeveel procent (van totaal 100% in 4 & 5havo) de toets meetelt voor het SE-cijfer.

5.4 Herkansingsmogelijkheid SE

In 4 havo hebben leerlingen recht op een herkansing voor één van de drie schoolexamenvakken die in 4 havo afgerond zijn: godsdienst-levensbeschouwing of maatschappijleer of CKV.

Een toets voor het schoolexamen mag herkanst worden onafhankelijk van het behaalde cijfer. Het hoogste cijfer telt.

In 5 havo mag een leerling aan het begin van het schooljaar één toets uit SE-week 1 herkansen. In geval van afwezigheid bij een herkansing, vervalt het recht op deze herkansing.

Indien een leerling afwezig is tijdens de herkansing van een SE, vervalt het recht op deze herkansing.

5.5 Aanvragen herkansing godsdienst-levensbeschouwing of CKV

Een herkansing wordt digitaal via Magister aangevraagd.

5.6 Rekenen

Leerlingen die geen eindexamen in het vak wiskunde afleggen maken een schoolexamen rekenen. Het schoolexamen rekenen wordt in 4 HAVO afgenomen (zie: PTA rekenen). Het resultaat van dit examen telt niet mee voor het bepalen van de uitslag voor het diploma. Het resultaat van het schoolexamen rekenen staat op een bijlage bij de cijferlijst.

5.7 Bewegingsonderwijs

Om deel te kunnen nemen aan het Centraal Examen moet het vak bewegingsonderwijs afgesloten worden met "voldoende" of "goed". Indien een leerling hieraan niet voldoet is toelating tot het examen niet mogelijk.

Indien een leerling door blessures en/of ziekte lessen mist, dient hij in overleg met de docent een vervangende opdracht te maken.

5.8 Vrijstelling voor leerlingen die in 4 havo zijn blijven zitten

Zittenblijvers in 4 havo die een vak dat alleen schoolexamens heeft met een voldoende (6,0 of meer) hebben afgesloten, hoeven de lessen voor dit vak niet meer te volgen. Wel mogen deze leerlingen het vak in zijn geheel overdoen om het eindcijfer te verhogen.

Voor het vak bewegingsonderwijs wordt geen vrijstelling gegeven.

HOOFDSTUK 6 – PROFIELWERKSTUK (PWS)

Het profielwerkstuk is onderdeel van het schoolexamen. Het is een praktische opdracht, waarmee de leerling laat zien welke kennis, inzicht en vaardigheden hij de afgelopen jaren heeft opgedaan.

De leerling heeft gekozen voor een bepaald profiel (NT, NG, EM, CM), waarin hij examen doet. Het is de bedoeling dat ook het onderwerp van het profielwerkstuk aansluit bij dit profiel. Voor de havo-leerlingen betekent dit dat het onderwerp van het profielwerkstuk moet aansluiten bij één van de CE-vakken. Een CE-vak is een vak waarin je Centraal Examen doet. Leerlingen maken het profielwerkstuk altijd in tweetallen. Het proces, het eindproduct en de presentatie worden beoordeeld, daarbij spelen samenwerking en onderzoeksvaardigheden een grote rol.

De leerlingen van 4 havo wonen de presentatie van de profielwerkstukken van de examenkandidaten op 17 december 2024 bij.

HOOFDSTUK 7 - COMBINATIECIJFER

Het combinatiecijfer is het gemiddelde van de vakken:

- godsdienst-levensbeschouwing
- maatschappijleer
- ckv
- profielwerkstuk

Het is belangrijk om minimaal een voldoende te halen voor het combinatiecijfer omdat het combinatiecijfer meetelt in de zak-/slaagregeling van het eindexamen. Als het combinatiecijfer een 7 is, levert het een compensatiepunt op; een 8 levert twee compensatiepunten op.

Het combinatiecijfer wordt als volgt berekend:

Een leerling haalt de volgende cijfers:

godsdienst-levensbeschouwing	5,8 wordt afgerond naar 6
maatschappijleer	6,3 wordt afgerond naar 6
ckv	6,4 wordt afgerond naar 6
profielwerkstuk	6,7 wordt afgerond naar 7

De vier afgeronde cijfers worden gemiddeld en bepalen het combinatiecijfer.

In dit geval $25 : 4 = 6,25$. Dat wordt weer afgerond: het combinatiecijfer is dus een 6.

Een ander voorbeeld:

Een leerling haalt de volgende cijfers:

godsdienst-levensbeschouwing	5,8 wordt afgerond naar 6
maatschappijleer	6,3 wordt afgerond naar 6
ckv	6,5 wordt afgerond naar 7
profielwerkstuk	6,7 wordt afgerond naar 7

De vier afgeronde cijfers worden gemiddeld en bepalen het combinatiecijfer.

In dit geval $26 : 4 = 6,5$. Dat wordt weer afgerond: het combinatiecijfer is dus een 7.

HOOFDSTUK 8 – OVERGANGSNORMEN

Klas havo 4 naar klas havo 5

- Het combinatiecijfer wordt gevormd door het gemiddelde van de vakken maatschappijleer, godsdienst-levensbeschouwing en ckv telt als één van de 8 examenvakken.
- Het totaal aantal punten voor 8 examenvakken wordt verminderd met het aantal minpunten voor het vak BO. Dit vak geeft wel minpunten maar geen compensatiepunten.
- Bij een onvoldoende resultaat in het vak BO is er een verplichte herkansing in het volgende jaar, die tot een voldoende moet leiden.
- Er mag maximaal 1 minpunt behaald worden in de vakken Nederlands, Engels en wiskunde.
- 2 minpunten in één van deze kernvakken en een totaal aantal van 46 punten en hoger leidt altijd tot bespreking door de overgangscommissie.
- Het gemiddelde van de vakken die getoetst worden in de SE-week dient 5,5 of hoger te zijn.

Bevorderingsschema

+ = bevorderen

- = afwijzen

D = discussiegebied

* = n.v.t.

Totaal aantal punten in de examenvakken	45	46	47	48	49 of meer
Onvoldoendes					
Geen	*	*	*	+	+
1x het cijfer 5	*	*	+	+	+
1x het cijfer 4	*	D	+	+	+
1x het cijfer 4 in 1 kernvak	*	D	D	D	D
2x het cijfer 5 in 2 kernvakken	*	D	D	D	D
2x het cijfer 5	-	D	D	+	+
1x het cijfer 3	-	D	D	D	+
1x het cijfer 4 en 1x het cijfer 5	-	-	D	D	+
3x het cijfer 5	-	-	-	D	D
1x het cijfer 3 en 1x het cijfer 5	-	-	-	-	D
2x het cijfer 4	-	-	-	-	D